

Félévi börtönre ítélték a munkaszolgálatosok csalóját

(A Délmagyarország munkatársától) Szombaton állott bíróság elé K. Szabó Rózália, a munkaszolgálatosok csalója, aki mint ismeretes, vöröskeresztes ápolónőnek adva ki magát, a munkaszolgálatosok hozzátartozóit felkereste és tőlük pénz- és csomagküldeményeket vett az át azzal az ígérettel, hogy eljuttatja a munkaszolgálatosokhoz. Wittig László feljelentésére a rendőrség elfogta és kinyomozta valamennyi bűncselekményét.

Dr. Kozma Endre törvényszéki egyesbíró szombaton vona felelősségre. A főtárgyalásos K. Szabó Rózaliáról, aki a bűnözők világában „Cigány Rózsi” néven ismert, kiderült, hogy 36 éves és lopásért, valamint sikkasztásért már el volt ítélve. Négy polgárit végzett és vagyonszűlők gyermeke, nem volt tehát ráutalva, hogy bűnös uton szerezzen pénzt.

A főtárgyaláson beismerte, hogy dr. Kemény Zsigmondnál 240 pengő készpénzt és két csomagot vett át, amelyekben élelmiszerek és ruházati tárgyak voltak, mintegy 540 pengő értékben. Lévai Henriknél 100 pengőt és egy csomagot, özvegy Nagy Sándornál pedig 60 pengőt és egy csomagot esalt ki.

A beismerésben levő szélhámosnő a bíróság kétféle csalás és egyrendbeli sikkasztás bűntettéért hat hónapi börtönre ítélt. A vádlott az ítéletben megnyugodott, a vádat képviselő dr. Meeser József királyi ügyész azonban súlyosbításért felbízott, így az ítélet nem jogerős.

Dékány Lőrinc fájdalommal megtört szívvel tudatja, hogy legjobban szeretet feleség

Dékány Lőrincné
szül. FENYVESI ILONA

életének 57. évében rövid szenvedés után január 2-án meghalt.

Gyászolják: testvérei, sógorai és unokaöccsei.

Temetése 1943 január 4-én, a Dugonics-temetőben d. n. 3 órakor lesz. Gyászmise 4-én reggel 9 órakor a felsővárosi templomban.

Masa Jenő és Gyula fia, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy

özv. Masa Gyuláné
sz. SZEKULA IRÉN
ny. MÁV főintéző özvegye

január 1-én életének 69-ik, özvegyiségének 6-ik évében váratlanul jobblétre szenderült. Drága halottunk hült temetést január 3-án délután fél 3 órakor a belvárosi temető kupolacsarnokából a római kat. egyház szertartása szerint helyezzük örök nyugalomra.

A szociális közigazgatás felé

(A Délmagyarország munkatársától) Bátorhangú és rendkívül figyelemreméltó könyv jelent meg dr. gróf Zay Imre, Budapest polgármesterének, Szendy Károlynak titkára tollából. Az érdekes tanulmány „A szociális közigazgatás felé” címet viseli és cáfolhatatlan dokumentumokat sorakoztat fel a bürokrácia feltételmentesítése és a szociális elhivatottságú közigazgatás bevezetése mellett.

„Régi igazság és ma már közvélemény lett, hogy a szociális kérdéseknek a jó közigazgatás a legjobb megoldása” — vezeti be könyvét dr. gróf Zay Imre. A könyv első fejezetében a közigazgatás kapcsolatát a szociális kérdésekhez fejtegeti és hangsúlyozza, hogy a fent idézett elvet ma az élet gazdag tapasztalatokkal igazolja. Mindjárt bevezetőben erősen sürgeti a közigazgatás gyökeres megreformálásának keresztülvitelét:

„A közigazgatás kérdését oda lehet tenni arra a mérlegre, ahol az időszzerű reformeszmék súlyával mérjük az értéket. A közigazgatásnál is szükséges a korszerű revízió, mert csak úgy lehet látni és megérteni a rá váró szociális feladatokat. A háborús viszonyok alkalmat adnak arra, hogy a közigazgatás nemzeti jelentőségét és teljesítőképességét történelmi méretekben szemléljük.”

A tanulmány szerzője hangsúlyozza, hogy a közigazgatás volt mindenkor az idegrendszer a nemzet élő szervezetében. Benne élt és létezett az a rendezőakaró, mely itt államot alkotott és országot szervezett. Történelmi szerepe tehát nagyjelentőségű. Keletkezése pedig egyidős a szociális emberrel s egykoru azzal a társadalommal, amely az összevagdalt nyájemberből alakult és később állami rendet szervezett.

Ismereti ezután a jogállam viszonyát a közigazgatáshoz s ennek kialakulását és belekapcsolódását a jogállamba. Majd kifejti, hogy a történelmi átalakulás során a jogállamtól eljutottunk a szociális államhoz, mely a maga léte és a nemzet jövője érdekében a szociális feladatok munkálására és megoldására állítja be a szervező erőit és hatalmi eszközeit.

„A szociális állam kiépítése pedig csak a közigazgatáson keresztül történhetik — mondja a tanulmány szerzője —, mert a közigazgatás az a hivatali szervezet, mely a jogrendet képviseli és egyúttal az állami akaratot végrehajtja a társadalom életében. A szociális kérdések tehát nem emberbaráti, vagy jótékonyági programot jelentenek, hanem állami feladatokat!”

A közigazgatás és az élet

Igen érdekesen állítja szembe, majd egymás mellé a közigazgatás működését és a mai élet kívánalmait. Elsősorban itt is a közigazgatás korszerű reformját sürgeti:

„A közigazgatás és a szociális kérdések szerves összefüggése azt bizonyítja, hogy az élet parancsoló hatalma követeli ezen a téren a korszerű reformot” — írja gróf Zay, majd a ma felmerülő nemzeti problémák horderejét jellemzi s kifejti, hogy ma minden kérdésben a jövőre kiható nemzeti gondok rejlenek. Hangoztatja, hogy a közigazgatási reformot is így kell néznünk. S a történelmi helyzet tükrében vizsgálja a közigazgatási szükségleteket. Kitér a célra is: utól kell érni a jobb és boldogabb jövőt!

Megszívlelendők és igen tanulságosak a székesfőváros polgármesteri titkáranak ezek a megállapításai:

„A hivatal nem önmagáért van, hanem csak eszközt jelent a közérdek szolgálatában. A bürokratikus szellem teljesen elavult az élet rakárában, nem lehet átmenteni! Éppen itt kezdődik az a reform, mely jó közigazgatást ígér. A bürokratikus szel-

lem megszüntetésével lehet és kell megvalósítani az időkhöz méltó közigazgatási reformot.”

A tanulmány kiemelkedően érdekes része azoknak az idézeteknek gyűjteménye, amit nagy elmék mondtak a közigazgatás kinövéséről, visszasságáról és bürokráciájáról. Idézi Steinnek, a porosz állam újraszervezőjének szavait a jelen közigazgatásáról s a hivatalnokszellemről, amely a betű világában él szelek a holt betűk ölnék... A nagy német államférfi a kipsztihatatlan bürokratikus szellemet ecsetelte markáns vonásokkal. Balzac pedig, a francia irodalom kiemelkedő egyénisége, az 1830-as évek közigazgatásáról írt ma is kísértetiesen eleven szavakkal:

„1808 óta, amikor élőszóval és írásban megindultak a vitatkozások a közügyekben, — írja Balzac egyik regényében, amelyből Zay gróf idéz —, minden irodalmi formát áltott. Franciaország romlása ekkor kezdődik. A gyönyörű jelentések ellenére, mert eszelekvések helyett értekezések jelentek meg. Évenként milliányi írott jelentés láttott napvilágot. A bürokráciának ez volt a megszületése.”

Balzac markánsan írja le, hogy milyen volt a közigazgatás gépezete, amely tönkretette Franciaországot. Csupa kicsinyes képességű emberekből tevődött össze a közigazgatás, a bürokrácia az ország jólétének akadályja lett. Hét éven át késleltette például egy tisztviselő egy csatornázás tervét irattárában, pedig a csatorna az egész vidék termelését fokozta volna.

„Ez a közigazgatás mindentől megriadt, a lassúságot állandóvá tette. A veszekedéseket szabállyá, úgy, hogy a visszaélések örökösek lettek. A bürokrácia még a minisztérium is poráron vezetett” — írja Balzac.

Balzac a francia bürokráciát írja le, de úgy látszik, a bürokrácia mindenütt egyforma. Sőt, az azóta elmúlt évszázad sem jelent különbséget. Zay grófnak is ez a véleménye, mondván:

„A bürokraták ma is épp úgy jelennek és épp úgy intrikálnak, mint a múlt század harmincas éveiben”. És is felhoz megdöbbentő példákat, amelyeket az alábbiakban ismertetünk:

Vidám esetek, szomorú tanulságok

Az egyik nyugalmazott állami tisztviselő két hónapig nem vette fel a nyugdíját s a harmadik hónap elején egyszerre akarta felvenni mind a három hónapit. Mikor a nyugdíj felvétele véget megjelent, szabályszerűen igazolta, hogy — életben van. Akkor a vonatkozó paragrafus alapján azt követelték tőle, hogy a két előző hónapra is igazolja, hogy — akkor is életben volt...

Ez sajnós, magyar történet. De van ilyen szomorúan-vidám történet belga és francia vonatkozásban is. Egy belga hivatal például hónapokig felírt, kérvényezett, jelentet és értesített abban az ügyben, hogy egy másik hivatal létezéséről bizonyosságot szerezzen. A tisztviselőnek pedig nem kellett volna egyebet tennie, minthogy kinyitották volna a másik hivatali helyiség összekötő-ajtáját. A keresett hivatal ugyanis a velük szomszédos helyiségben volt elhelyezve...

Franciaországban egy elromlott vasúti sorompót javítottak ki. A szabályok értelmében ennek megtekintésére 12 tagú bizottság szállott ki a helyszínre. A kiszállás költsége 300 frankba került. de a javítás költsége csak — 3 frank volt...

„Ezeket az örült ostobaságokat szabályszerűen követték el — állapítja meg a tanulmány szerzője. — Betartották az előírásokat, sőt ész nélkül alkalmazták a betűt.”

Majd megállapítja, hogy nagy baj lenne, ha végrehajtanák az összes

B é l y e g

gyűjteményt ritkaságot, jó sorokat, régi levelezést magas áron vesz:

Kaszab Budapest, arany körút 3/a sz.

szabályokat és rendeleteket, amelyeket kiadtak valaha. Megállna az élet és megbolondulna az ország a végrehajtási utasítások áradatában. A vonat két órai késéssel indulna el, ha úgy vizsgálnák meg a teagelyen a biztonsági fékeket, ahogy a körütekintő szabályzat előírja. A levélhordó csak napok múlva adhatná ki a leveleket, ha a címzettől és a személyazonosságról szabályszerű bizonyosságot akarna szerezni!

A falu és a város ellentetes közigazgatása

„A hatósági hatáskör és a szociális feladat” című fejezetében a tanulmány igen éles ellentétet von a falusi és a városi közigazgatás hasznossága között. Meglátogatja a falusi és a városi embert otthonában s leírja, hogy míg a falusi embernek csak kötelezettségeket és terheket jelent a közigazgatás, illetőleg a hatósági hatáskör kiterjedése, addig a városi embernek minden kényelmét, kulturális és egyéb javait szinte teljes mértékben biztosítja.

„Mily óriási különbség a kettő között! — kiált fel a kitűnő szerző. — Ugyanaz a hatósági tevékenység mind a két helyen, csak az egyik megmaradt a szorosan vett hatósági hatáskörben, a másik pedig munkába vette a közigazgatással járó szociális hivatást is. Bizonyára a két hely és a két lakosság életviszonyai, különböző igényei magyarázzák a különbséget, a primitív hatósági álláspontot és a széleskörű közigazgatási programot, de nem indokolják a feln elmaradottságát és a városi kulturát. Ez a két szélsőséges helyzet, a közigazgatás két határállomása arra figyelmeztet, hogy az élet dönti el a hatósági hatáskört.”

A közigazgatás reformját úgy képzei el gróf Zay Imre, hogy a közigazgatásnak totálisan kell beleilleszkednie a szociális állam hivatásába, mely a társadalom konszolidációját, a nemzet egészséges fejlődését és gyarapodását munkálja. Concha Győző tanítását idézi: „Minden nemzet alkotmánya annyit ér, amennyit közigazgatása megvalósítani bír!”

A tanulmány további fejezeteiben gazdag programot állít fel a jövő ideális közigazgatása számára, majd a tisztviselőképzés hiányosságait foglalkozik és sürgeti, hogy az egyetemeken építsék bele az oktatásba azt a nevelő és képző szempontot, amely az élethez és a közigazgatás felemeléséhez szükséges. A továbbképzésnek van a hangsúly, mert jó közigazgatás képzett és modern szellemi távlatú tisztviselők nélkül nincsen.

Végül a közigazgatás és a háború kapcsolatával foglalkozik behatóan és kifejti, hogy az első világháborút elvesztettük, mert a küzdő ország belső, vagyis közigazgatási frontja összeomlott. Ma az állam és a nemzet közigazgatási impérium gyakorlásával, szociális gondoskodásával és gazdasági adminisztrációjával a helyzet ura marad. Ez a közigazgatás sorsdöntő jelentősége és történelmi érdeme a második világháborúban...

A könyvet a Szeged Városi Nyomda és Könyvkiadó Rt. méltó kiállításban adta ki.

Villanyerőre berendezett

nagy

gőzmosoda

elköltség miatt azonnal

eladó

Bocskai-utca 5 sz.